

Les subvencions de les administracions públiques adreçades a les entitats socials

Jornades Tècniques al Parlament de les Illes Balears

1. Context i objectiu de les Jornades

Al llarg dels anys 2014 i 2015 els representants dels partits del Parlament de les Illes Balears, del Consell de Mallorca i de l'Ajuntament de Palma varen signar amb EAPN-IB els **Pactes per a la Inclusió Social**, uns acords on es reconeix el paper cabdal de les entitats socials en el nostre model de benestar, i la necessitat d'impulsar i concretar mesures per millorar la situació d'aquestes entitats i de les persones que atenen.

Per tal d'anar avançant en les demandes expressades en els pactes, es creà una comissió de seguiment pera cada un dels pactes signats. La comissió del pacte signat al Parlament de les Illes Balears, acordà que un dels temes més importants a abordar és el de la gestió de les subvencions i contractes per part de les administracions públiques. En aquest sentit, i com a primera passa, s'acordà promoure unes **jornades amb la participació de tècnics de les administracions públiques i també de les entitats** on es poguessin posar en comú els problemes i les possibles solucions relacionats amb les subvencions.

Objectiu principal: poder exposar les dificultats que es troben les entitats davant les diferents convocatòries de subvencions, tractar d'arribar a solucions consensuades amb experts i tècnics de les administracions i disposar d'un marc que pugui ser la base per formular una Proposta No de Llei a la Comissió d'Assumptes Socials del Parlament de les Illes Balears.

2. Antecedents

La **Xarxa per a la Inclusió Social (EAPN - Illes Balears)** està formada per entitats socials sense ànim de lucre que, sorgides de la lliure iniciativa ciutadana, tenen un paper estratègic i fonamental en la prestació de serveis socials i socioeducatius. **Compartim amb les administracions públiques interessos i objectius** en relació amb la cohesió social i amb la transformació de la realitat social; un espai comú on aportam una major flexibilitat i capacitat de reacció davant noves problemàtiques. I això és així perquè **som agents socials, som societat civil, comptam amb nombrosos col·laboradors voluntaris i, en suma, som societat articulada i compromesa amb el bé comú**. Aquests objectius ens han obligat a fer grans esforços, sobretot en els darrers anys, en els camps següents:

- La innovació metodològica, per oferir serveis adaptats a unes necessitats socials en canvi continu.

- La recerca de recursos i finançament, per oferir serveis dignes a uns col·lectius amb greus mancances i dificultats socioeconòmiques.
- La millora contínua i la qualitat, per donar serveis **competents i competitius**.

L'any **2014** des d'EAPN-IB varem elaborar el document "**PER UNA MILLORA DEL MARC RELACIONAL ENTRE LES ENTITATS SOCIALS I LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES**" del qual a continuació reproduïm alguns dels punts expressats i que contextualitzen alguns dels temes que s'hauran d'abordar a les jornades:

"Necessitam que les administracions depurin la finalitat dels seus controls, distingint entre aquells que milloren l'ús dels recursos i la seva assignació i aquells controls ociosos que imposen tant sols l'augment de la paperassa, com ara els controls de determinades despeses que són, al capdavall, minúcies irrellevants. D'acord, ens poden revisar i controlar tant com vulguin, perquè nosaltres no ens aprofitam del que tocam amb les mans. Trobaran solament errors i això ens donarà tranquil·litat als administrats i en donarà sobretot als administradors. **Però que els controls siguin amb criteris d'eficiència**. En la situació actual, el progressiu enduriment de les mesures de seguiment econòmic i jurídic dels nostres programes afecten seriosament l'estabilitat i supervivència de les nostres entitats. **I és que ja no se'ns reconeix com a aliats naturals, sinó que se'ns fiscalitza des de la desconfiança**, se'ns obliga a expandir els departaments administratius per satisfer les exigències d'una obsessiva supervisió burocràtica, la qual cosa ens ha suposat haver de dedicar més recursos humans i econòmics a tasques exclusivament administratives. Així ens fan ser organitzacions més burocratitzades, no més efectives, i evidentment, menys eficients.

Hem esdevingut els finançadors a crèdit de l'Administració. Habitualment se'ns obliga a avançar les activitats i tasques contractades i subvencionades — i a fer-ne la justificació documental i administrativa corresponent— abans de rebre la subvenció o la contraprestació econòmica (en el cas de les licitacions). Quan a això s'hi afegeix el retard en els pagaments per part de l'Administració, la situació pot arribar a ser molt complicada o crítica per a les nostres organitzacions."

3. Cinc demandes de les Entitats Socials per debatre a les jornades.

Exposició de problemàtiques i dificultats davant les quals les entitats ens trobem i propostes de millora:

Els darrers anys, coincidint amb la greu crisi econòmica, les entitats socials hem viscut sotmeses a requeriments absolutament desproporcionats. La nostra supervivència s'ha fet amb excessives renúncies que han afectat les persones que atenem, de fet, moltes entitats han desaparegut i moltes de les que hem sobreviscut hem vist considerablement minvats els nostres fons propis. Durant aquest anys només la solidaritat de socis i col·laboradors i l'existència de banques ètiques han suportat el fràgil teixit associatiu de la nostra comunitat.

Hem vist que l'actuació de l'administració, que hauria de ser aliat i garantir, potenciar i consolidar els serveis socials que prestam gràcies a la seva acció subvencionadora, ha traït els seus principis fonamentals d'actuació. Hem patit en molts moments una actuació ineficaç, ineficient i vulneradora dels principis de bona fe i confiança legítima. Se'ns obliga a realitzar absurdes feines de control que no serveixen per controlar res important. Se'ns apliquen noves reglamentacions a revisions de subvencions anteriors. Se'ns practiquen liquidacions definitives, amb minoracions de subvencions, sense cap tràmit d'audiència. No s'accepten en cap cas al·legacions absolutament raonables basades en interpretacions de les bases que la mateixa administració ens va lliurar en el seu moment. Vivim en una profusió de normes i instruccions, alguna d'elles manifestament impossibles de complir i d'altres absurdes. La majoria de les bases de les convocatòries de subvencions estan mal redactades i sembla que tenen vida pròpia, per damunt fins i tot de la intenció del legislador. Les nostres despeses financeres són enormes i difícilment imputables a subvencions. Hem estat gestionant subvencions que no estan pensades per als usuaris als que ens dirigim, el que ha suposat penalitzacions greus per a les entitats que hem volgut continuar donant resposta a les necessitats dels col·lectius més vulnerables. I així un llarg etcètera de dificultats, unes de fons i altres de forma, la majoria perfectament evitables amb una correcta planificació i una redacció ben pensada i suficientment consensuada de les normes.

La majoria d'entitats d'acció social hem prioritzat sempre l'atenció a les persones usuàries i el destí dels nostres ingressos als nostres fins socials, la majoria tenim pocs fons propis, ja que, any a any, prioritzem les necessitats dels col·lectius als quals atenem. Durant aquest anys hem sofert un seguit de requeriments de reintegrament de subvencions (la majoria d'ells per causes formals i defectes formals mínims, o per interpretacions rígides i poc raonades de les normes) que han deixat molt mal parades les nostres entitats, i que, sempre precàries per la seva naturalesa (precarietat aquesta a la que no volem renunciar) veiem impossible la nostra subsistència.

Reiteram que **volem ser els primers en exigir a les nostres entitats transparència i honestat en la gestió de fons que rebem de l'administració, d'altres entitats socials i de particulars o empreses.** Amb la ferma convicció que, tant el personal al servei de l'administració pública, com els dirigents polítics de la nostra comunitat, com els socis, treballadors i voluntaris de les nostres entitats, estam interessats en aquesta transparència i en l'establiment de controls reals, eficaços i eficients de la gestió dels recursos públics.

Per totes aquestes raons, tenim 5 demandes que concretam a continuació. Demanam:

- I. Que les convocatòries de subvencions surtin i es concedeixin abans que comenci el període de la seva implementació. **Veure Annex I**

- II. Que es paguin les subvencions amb una bestreta mínima inicial del 80% a l'inici del projecte sense necessitat d'aval. I el 20% restant abans de finalitzar l'activitat. **Veure Annex I**
- III. Que, especialment en programes i serveis que ja han demostrat la seva necessitat i resultats, es cobreixi el 100% de l'import. I que, en qualsevol cas, es redactin els criteris de valoració de tal forma que sigui possible la reformulació sense penalització si no es concedeix el total sol·licitat. **Veure Annex II**
- IV. Que es redacti, amb caràcter d'urgència i amb intervenció directa de les entitats socials, una instrucció del Govern de les Illes Balears que tingui en compte els marges de flexibilitat que la llei actual permet i que serveixi com a manual general de justificació de subvencions d'acció social i, en general, de projectes dirigits a col·lectius vulnerables. **Veure Annex III**
- V. Que a l'hora de redactar plans estratègics de subvencions i definir programes es realitzin amb la participació de les organitzacions socials reconegudes, per tal que els continguts de les normes que regeixen les subvencions tinguin en compte les especials característiques dels col·lectius vulnerables. **Veure Annex IV**

4. Programa

(imprescindible inscripció prèvia)

8.30h – 9.00h	Acreditacions	
9.15h – 9.30h	Inauguració de les Jornades a càrrec de la Presidenta del parlament de les Illes Balears.	
9.30h – 10.00h	Contextualització i propostes de millora entorn a la problemàtica de les convocatòries de subvencions. <ul style="list-style-type: none"> - Mari Angeles Vega (EAPN-IB) - Mari Cruz Briz (EAPN-IB) 	
10.00 – 11.00 h	Taula Rodona. La perspectiva dels experts de l'administració pública davant les propostes plantejades. <ul style="list-style-type: none"> - Marta Sureda. SOIB - Joan Canyelles. Ajuntament de Palma <p>Modera: Carme Muñoz (EAPN-IB).</p>	
11.00h – 11.30h	Debat obert amb el públic	
11.30 – 12.00 h	Coffee Break	
12.00h– 13.20 h	4 Grups de feina per temàtiques.	

Grup I. Demandes I i II

Coordinadora de Grup: Adoración Paris (EAPN-IB)

Suport: Maria Antònia Sureda i Patricia Font

Grup II. Demanda III

Coordinadora de Grup: Lìliana Deamics (EAPN-IB)

Suport: Margalida Capellà i Marta Macias

Grup III. Demanda IV

Coordinadora de Grup: Marga Gayà (EAPN-IB)

Suport: Sandra Fernández i Josep Castells

Grup IV. Demanda V

Coordinadora de Grup: Llúcia Carreras (EAPN-IB)

Suport: Jaume Garau i Olga Ballesteros

13.30h – 14.30 h Exposició de conclusions(*).

Data: 10 de Juny de 2016.

Lloc de realització: Parlament de les Illes Balears: Carrer del Conquistador, 11, Palma de Mallorca.

Jornades adreçades a tècnics, secretaris, interventors i tesorers de les Administracions Públiques i a directors i gerents de les Entitats No Lucratives.

Inscripcions i foro debat a: www.xarxainclusio.org

(*) Una vegada recollides les conclusions de la Jornada des de la comissió de seguiment del Pacte per a la Inclusió Social del Parlament de les Illes Balears es treballarà un document d'acord que es durà com a Proposta No de Llei a la comissió d'Assumptes Socials del Parlament de les Illes balears.